

Олесеюк В.В. Особливості використання модульно-рейтингового оцінювання успішності студентів / В.В.Олесеюк // Валеологічна освіта в навчальних закладах України: стан, напрямки і перспективи розвитку. – Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2010. – Частина 1. – с.65-69.

Анотація. Важливою умовою високої результативності роботи студентів, розвитку ініціативи та активності є оцінка їхньої діяльності під час організації навчального процесу за кредитно-модульною технологією навчання. Вона виявляє фізичні, інтелектуальні, вольові можливості студентів та ставлення викладача до їх діяльності, успіхів, невдач, поведінки.

Ключові слова. Модульне навчання, студенти, вища освіта.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Віталій Олесеюк

Відокремлений підрозділ "Лисичанський педагогічний коледж

Луганського національного університету

імені Тараса Шевченка"

Постановка проблеми. ХХІ сторіччя є часом переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, у якому якість людського потенціалу, рівень освіченості й культури всього населення набувають вирішального значення для економічного й соціального поступу країни. Інтеграція й глобалізація соціальних, економічних і культурних процесів, що відбуваються у світі, перспективи розвитку Української держави на найближчі два десятиліття вимагають глибокого оновлення системи освіти, зумовлюють її випереджувальний характер.

Важливою умовою високої результативності роботи студентів, розвитку ініціативи та активності є оцінка їхньої діяльності під час організації навчального процесу за кредитно-модульною технологією навчання. Вона виявляє фізичні, інтелектуальні, вольові можливості студентів та ставлення викладача до їх діяльності, успіхів, невдач, поведінки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Одним із істотних факторів, що впливають на хід навчального процесу, є система оцінювання студентів. Одна з найбільш поширених у світі оцінювання успішності студентів є система "Рейтинг". Модульно-рейтингова система освіти заснована в США і з успіхом функціонує в економічно-розвинутих країнах, особливо у Великобританії, Ізраїлі, Німеччині, Голландії, Данії [5]. Аналіз робіт, у яких досліджується питання розробки і впровадження педагогічних технологій, дає змогу говорити про технологію як певну послідовність етапів, які, будучи взаємопов'язаними і взаємозумовленими, спрямовані на створення надійного інструменту моніторингу якості освіти, підходів до оцінювання, зокрема, тестів, до впровадження тестових технологій. Результати вимірювання навчальних досягнень не повинні залежати від особистих характеристик і стану тих, хто перевіряє [1]. У більшості європейських країн впроваджено 100-бальну шкалу оцінювання якості знань студентів, яка трансформується в шкалу оцінювання знань за Європейською кредитно-трансферною та акумулюючою системою [2].

Мета: проаналізувати методичну літературу, присвячену проблемі оцінювання навчальних досягнень студентів на основі модульно-рейтингової системи оцінювання успішності студентів; дослідити дане питання у роботі викладачів відділення фізичного виховання Лисичанського педагогічного коледжу.

Результати роботи. Завданням контролю успішності студентів відділення фізичного виховання є оцінювання різних сторін моделі професійної компетентності вчителя фізичної культури, структурними компонентами якої виступають: теоретична підготовка, методика, технічна і фізична підготовка [4].

Об'єктом рейтингового оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого перевіряється під час поточного контролю і на іспиті.

Завдання, що входять до модулів, порядок і час їх складання визначає циклова комісія, включає до робочої програми і доводить до студентів на початку семестру.

Під час складання модульно-рейтингової системи контролю знань студентів треба дотримуватись певних правил: щоб дана система була якомога простою, не громіздкою, яку можна було б досить легко застосовувати під час проведення занять; була б ефективною, надійною і давала змогу викладачу об'єктивніше оцінити успішність майбутніх учителів фізичної культури.

Модульно-рейтингова система повинна бути зрозумілою студенту, щоб він міг самостійно оцінити свої можливості, зробити самооцінку своїх знань, умінь і навичок з дисципліни, яку вивчає. Це дасть йому змогу самостійно виявити свої недоліки, які б він міг виправити під час самостійної роботи.

На першому занятті кожного модуля студенти у письмовій формі мають ознайомитися зі структурою елементів знань і практичних дій, які виносяться на засвоєння і контроль.

Комплексний контроль знань студентів з кожної дисципліни проводиться на основі поточного і підсумкового контролю знань.

У навчальній дисципліні, у кожному її змістовному модулі визначається мінімальна кількість навчальних елементів знань і практичних дій, які треба засвоїти, щоб, з одного боку, формувати кваліфікованого фахівця, а з другого — забезпечити успішність засвоєння навчальних дисциплін. За допомогою модульного завдання можна оцінювати як в цілому змістовний модуль, так і його окремі навчальні елементи: теоретичні знання, рухові уміння і навички, здібності організації і проведення змагань і занять.

Кількість модулів залежить від числа кредитів, відведених на вивчення дисципліни в семестрі. Структура комплексного контролю успішності студентів залежить від кількості кредитів у семестрі, що відведені для вивчення даної дисципліни, а також виду контролю. Так, від одного до

півтора кредитів слід планувати не більше двох модулів, від двох і більше – не більше трьох.

У разі, коли інтегрований курс вивчається протягом двох і більше семестрів с проміжним семестровим контролем у формі заліку та підсумковим — у формі іспиту, то підсумковий рейтинг може визначатися як середнє арифметичне рейтингів кожного семестру.

Об'єктом поточного контролю студентів є: контроль за виконанням модульних завдань; контроль систематичності та активності роботи студентів протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни.

Метою проведення підсумкового іспиту є поліпшення оцінки, отриманої за результатами поточного рейтингового контролю.

Кожний практичний норматив оцінюють 5 балами. Максимальна кількість балів за кожне модульне завдання може становити від 20 до 25.

Під час оцінювання викладач має знати та враховувати основні функції оцінювання (контролюючу, навчальну, діагностичну, виховну), а також дотримуватись загальноприйнятих педагогічних принципів (систематичності, цілеспрямованості, всебічності, різноманітності).

Основним принципом оцінювання студентів повинен бути принцип взаємодопомоги і співпраці.

Систематичність роботи протягом року визначають за допомогою відвідування занять. Студент може додатково отримувати певну суму балів за результатами відвідування ним занять. У разі, коли студент навчається за індивідуальним графіком, додаткові бали йому нараховують за результатами спортивних чи професійних досягнень.

Активність роботи протягом періоду викладання дисциплін визначають за допомогою вчасного виконання модульних завдань, успішного виступу на семінарських заняттях, активності на практичних заняттях. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, можуть отримувати додаткові бали у разі вчасного виконання завдань, які отримані під час складання індивідуального плану вивчення матеріалу.

У разі невиконання студентом наведених умов йому виставляють 0 балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент отримав менше як 50 балів із 100 можливих, цю дисципліну йому не зараховують і розглядають як академічну заборгованість і при цьому його не допускають до іспиту.

За бажанням студент може скласти підсумковий екзамен з метою підвищення оцінки, отриманої за результатами поточного рейтингового контролю. Об'єктом контролю знань студентів у формі іспиту є результати виконання екзаменаційних завдань.

Тематика завдань підсумкового іспиту містить низку питань з теорії даного предмету.

Результати іспиту оцінюють в діапазоні від 0 до 100 балів. У разі, коли відповідь студента оцінена менше як 50 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку за результатами іспиту.

До заліково-екзаменаційної відомості вносять загальний екзаменаційний бал поряд з поточним рейтинговим балом. Кращий результат переводять у 4-бальну шкалу і виставляють у відомості та заліковій книжці.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну здійснюється в такому порядку:

- "незадовільно" – менше як 50 балів
- "задовільно" – 50 – 66 балів
- "добре" – 67 – 83 бали
- "відмінно" – 84 – 100 балів.

У разі, коли дисципліну вивчають протягом двох і більше семестрів з проміжним поточним контролем у формі заліку ті підсумковим – у формі іспиту, то загальних підсумковий рейтинг можна визначати як середнє арифметичне рейтингів кожного модуля.

Знаючи наперед структуру контролю знань з навчальної дисципліни, студенти можуть самостійно оцінювати свої знання перед складанням заліку

чи іспиту. Результати самооцінки викладач використовує для об'єктивнішого оцінювання.

Рейтингова система є ефективною: вона враховує поточну успішність учня і тим самим активізує його самостійну роботу; більш об'єктивно й точно оцінює знання студента за рахунок дробіння 100-бальної шкали оцінок; створює основу для диференціації учнів, що є важливим при переході на багаторівневу систему навчання; дозволяє отримувати детальну інформацію про виконання кожним студентом графіка самостійної роботи.

Висновки. Підводячи підсумки, можна зробити такі висновки:

- впровадження рейтингової системи контролю має вирішувати не тільки дидактичні проблеми навчання, а й соціально-психологічні;

- рейтинг орієнтує студентів на розкриття особистих здібностей в умовах рівних можливостей;

- рейтинг дає можливість ввести розгалужену систему стимулів та мотивів, що веде до істотної активізації навчання;

- рейтинг є невід'ємною складовою частиною тих нових технологій навчання, які спрямовані на формування таких рис особистості, як самостійність, активність, творчість тощо;

- рейтингова система контролю навчання є складовою частиною організації самостійної роботи студентів як нової технології навчання, орієнтованої як на підготовку фахівців, так і на формування його як особистості.

Оцінюючи студентів, їхню поведінку і діяльність, самостійну роботу та навчання за індивідуальним графіком навчання завжди треба думати про подальший розвиток.

Література

1. Богданова І.М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя: Монографія. – Одеса: Маяк, 1998. – 284 с. **2. Болонський процес: проблеми, тенденції, перспективи** / Укл. В.П.Бех, Ю.Л.Маліновський: за редакцією Акад. В.П.Андрущенка. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004.

– 221 с. **3. Професійна підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання на основі модульно-рейтингових технологій навчання.** Дис...к. п. н. 13.00.04. / Луганський державний педагогічний університет ім. Тараса Шевченка. – Луганськ, 2002. – 264 с. **4. Шиян Н.І.** Технологія модульно-рейтингового навчання у вищій педагогічній школі: Дис... к. п. н.: 13.00.01. / Полтавський державний педагогічний інститут ім.. В.Г. Короленка. - Полтава, 1998. – 194 с. **5. International Encyclopedia of Education**, Frankfurt 1985, Glossary of Education Technology Terms UNESCO 1986, S. Kaczor 1993; K. Sumelu, 1995; T. MOOS 1995.